WIKIPEDIA

Turski jezik

Turski (ISO 639-3: tur (http://www.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=tur); na turskom *türkçe*) pripada jezičnoj skupini turskih jezika kojim govori 50.750.120 ljudi, od čega 46.300.000 u Turskoj (1987.), 747.000 u Bugarskoj (popis 2001.), 177.000 na Cipru (1995.), 128.000 u Grčkoj (1976 WA), 200.000 u Makedoniji (1982.), 28.700 u Rumunjskoj (popis 2002.) i 197.000 in Uzbekistanu, Tadžikistanu, Kazahstanu i Kirgiziji[1]. Većinom se turskim jezikom služi stanovništvo u Turskoj, Turskoj Republici Sjevernom Cipru, Bugarskoj, kao i među nekoliko milijuna useljenika koji žive u Europskoj Uniji. Broj domaćih govornika je neizvjestan, prvenstveno zbog pomanjkanja manjinskih jezičnih podataka iz Turske.

Postoji veliki stupanj međusobne razumljivosti između turskog i drugih oguskih jezika, poput azerbejdžanskog, turkmenskog i kaškajskog. Ako bi se ovi pribrojili "turskom," broj domaćih izvornih govornika bi bio 100 milijuna, dok bi ukupan broj, uključujući govornike drugog jezika, bio 250 milijuna.

Turski jezik
Türkçe

Države **govorenja:**	Turska, Cipar, Bugarska, Grčka, Iran, Makedonija, Moldavija, Njemačka i druge države gdje postoji značajan broj turske manjine
Regije **govorenja:**	Turska, Balkan
Broj govornika:	60 - 75 milijuna
Rang:	19-21
Razredba:	altajski
	Turkijski jezici južni turski ili Oghuz jezici **turski**
Jezični kôd	
ISO 639-**1**:	tr
ISO 639-**2**:	tur
ISO 639-**3**:	TRK

Vidi također: Jezik | Jezične porodice i jezici | Popis jezika po kodnim nazivima |Dodatak: Popis jezika

Sadržaj

Klasifikacija

Turski pripada turkijskoj grupi jezika, među kojima su turski jezik balkanskih Gagauza, gagauski i horasanski turski, uz dodatak osmanlijskog turskog. Porodica turkijskih jezika je podskupina oguskih jezika, koja je opet podskupina turkijskih jezika, za koje većina jezikoslovaca vjeruje da pripadaju jezičnoj skupini altajskih jezika.

Geografska rasprostranjenost

Turski se govori u Turskoj, a također ga govore manjine u 35 zemalja. Turski se naročito govori u zemljama koje su nekad (bilo potpuno ili djelomično) bile u sastavu Osmanlijskog carstva, kao što su Bugarska, Rumunjska, bivša Jugoslavija (naročito na lokalnoj razini u pokrajini Kosovo i Metohija u Srbiji), te u Makedoniji.

Službeni status

Turski je službeni jezik u Turskoj i jedan je od službenih jezika na Cipru. Turski je također jedan od službenih ili nacionalnih jezika u Bugarskoj.

U Turskoj, Kemal Atatürk je 1932. osnovao *Türk Dili Tetkik Cemiyeti* ("Udruženje za ispitivanje turskog jezika"), koje danas postoji kao nezavisno tijelo pod imenom *Türk Dil Kurumu* ("Društvo za turski jezik"). U kolovozu 1983. godine, nakon vojnog puča iz 1980. godine, poslije kojeg je uspostavljen vojni zakon, **Društvo za turski jezik** je stavljeno pod kontrolu premijera države.

Dijalekti

Među dijalektima turskog jezika su dunavski, eskišehirski (koji se govori u pokrajini Eskişehir), razgradski, dinlerski, rumelski, karamanlijski (koji se govori u provinciji Karaman), jedrenski (u pokrajini Edirne), gaziantepski (govoren u pokrajini Gaziantep), urfanski (govoren u pokrajini Şanlıurfa [Urfa]) i gojnučki (u selu Goynuk, grad Bolu).

Osobine

Pismo

A	B	C	Ç	D	E	F	G	Ğ	H	I	İ	J	K	L	M	N	O	Ö	P	R	S	Ş	T	U	Ü	V	Y	Z
a	b	c	ç	d	e	f	g	ğ	h	ı	i	j	k	l	m	n	o	ö	p	r	s	ş	t	u	ü	v	y	z

Turski se piše koristeći modificirano latinično pismo, koje je Mustafa Kemal Atatürk uveo 1924. kao dio pokušaja da osuvremeni Tursku. Do 1924. godine, turski se pisao modificiranim arapskim pismom (vidi: Osmanlijski turski jezik), nakon čega je upotreba arapskog pisma zakonom zabranjena.

Rječnik

Neke turske riječi su:

- *kalp* - srce
- *ev* - kuća
- *su* - voda
- *aşk*- ljubav
- *aile* - obitelj
- *anne* - majka
- *baba* - otac
- *hayat* - život
- *kitap* - knjiga
- *güneş* - sunce
- *düşünmek* - misliti
- *okumak* - čitati
- *yapmak* - raditi
- *yaşamak* - živjeti
- *bilmek* - znati
- *sevmek* - voljeti

Brojevi su:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13...	20	21	22	23...	30	40	50	60	70	80	90	100	1000	10.000
bir	iki	üç	dört	beş	altı	yedi	sekiz	dokuz	on	on bir	on iki	on üç...	yirmi	yirmi bir	yirmi iki	yirmi üç...	otuz	kırk	elli	altmış	yetmiş	seksen	doksan	yüz	bin	on bin

Literatura za učenje turskog jezika

Literature na hrvatskom ima vrlo malo: Ekrem Čaušević, Gramatika suvremenoga turskog jezika (1996.). Sveučilišna naklada, Zagreb

Izvori

1. Ethnologue (16th) (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=tur)

Vanjske poveznice

- Ethnologue (14th) (http://www.ethnologue.com/14/show_language.asp?code=TRK)
- Ethnologue (15th) (http://www.ethnologue.com/15/show_language.asp?code=tur)

Turkijski jezici	
argu jezici	khalaj
karlučki jezici	ainu¹ • čagatajski • Ili turkijski • ujgurski • uzbečki
kipčački jezici	pontsko-kaspijski (kumanski • Balkarski jezik • karaimski • kipčački • krimčak • kumički • urumski) • aralokaspijski (altajski • fergana kipčački • karakalpački • kazaški • kirgiski • nogajski) Uralski zapadnoturkijski (baškirski • čulimski • Sibirskotatarski • tatarski)
ogurski jezici	bolgarski • čuvaški • hazarski • avarski (obarski)²
oguski jezici	afšarski • azerski • krimski turski • gagauski • Balkanski gagauski turski • Horasanski turski • stari anatolski turski • osmanlijski turski • salarski • turski • turkmenski • urumski²
sibirski jezici	dolganski • hakaski • staroturkijski •staroujgurski • šorski • tofa • tuvanski • jakutski • žutoujgurski • pečeneški • kaškajski

1) miješani jezik 2) osporavana klasifikacija